

INFONOTA

Aan: diensten ondersteuningsplan (DOP),
groenezorginitiatieven, multidisciplinaire teams (MDT),
multifunctionele centra (MFC), observatie-/ diagnose- en
behandelingsunits (ODB), organisaties voor vrijetijdszorg,
ouderinitiatieven, forensische VAPH-units, vergunde
zorgaanbieders (VZA), gebruikersverenigingen met
informatieloket

9/06/2022}

INF/22/31

Contactpersoon Afdeling vergunnen en financieren

E-mail avf@vaph.be

Telefoon ---

Bijlagen 0

Vrijheidsbeperkende maatregelen in de hulp- en zorgverlening aan kinderen en jongeren

Het gebruik van vrijheidsbeperkende maatregelen in de hulp- en zorgverlening aan kinderen en jongeren blijft een grote maatschappelijke bekommernis. Het heeft een sterke impact op de levenskwaliteit van de kinderen en jongeren en houdt risico's in, ook voor betrokken medewerkers.

De voorbije jaren zijn al meerdere initiatieven ontwikkeld om hier heel bewust mee om te gaan. Dit gebeurde door de voorzieningen en organisaties zelf, en ook het beleid zette hier sterk op in. We willen deze inspanningen verder zetten. In overleg met de koepels informeren we u graag over de actuele evoluties op dit vlak.

Een nieuwe stap hierin is de ontwikkeling van de '[intersectorale richtlijn voor de preventie en toepassing van afzondering en fixatie in de brede residentiële jeugdhulp](#)'.

Deze intersectorale richtlijn werd ontwikkeld door het Steunpunt Welzijn Volksgezondheid en Gezin in opdracht van de Vlaamse Overheid. Naast de inbreng uit verschillende wetenschappelijke invalshoeken – mensen- en kinderrechten, (ortho)pedagogie, klinische psychologie, verpleegkunde – werden ook professionelen, jongeren en ouders met ervaringskennis betrokken.

Het is een richtlijn met zicht op de toekomst die concrete handvatten biedt aan voorzieningen, hulpverleners en beleid. Preventie van afzondering en fixatie staat daarbij centraal. De richtlijn is van toepassing in de residentiële (forensische) jeugdhulp, de residentiële zorg voor kinderen en jongeren met een handicap en de residentiële kinder- en jeugd geestelijke gezondheidszorg.

Vanuit het algemeen belang van het kind, schuiven we een intersectorale aanpak naar voor, ongeacht de specificiteit van elke werkvorm. Op die manier vermijden we dat, afhankelijk van de sector waarin een kind of jongere terecht komt er op een andere manier met afzondering of fixatie wordt omgegaan.

Deze richtlijn werd voorgesteld **tijdens een webinar** op 27 april. De opname van het webinar is [hier](#) opnieuw te bekijken. Intussen is ook het volledige onderzoeksrapport en de richtlijn openbaar gemaakt. Alle informatie is op [deze pagina](#) terug te vinden. **We nodigen u uit om de richtlijn door te nemen en bekend te maken binnen uw voorziening.**

De komende jaren willen we deze richtlijn zo goed mogelijk implementeren, in een meerjarig proces. Dit brengt heel wat uitdagingen met zich mee. Daarom voorzien we in ondersteuning, waarbij we verder bouwen op wat reeds bestaat en waarbij ook aandacht is voor randvoorwaarden als infrastructuur en personeel. In het webinar zijn hiertoe al een aantal aanzetten geformuleerd. Om erover te waken dat die ondersteuning maximaal beantwoordt aan de noden uit het werkveld, gaan we hierover in eerste instantie het gesprek aan met de koepels. We voorzien eveneens afstemming met volwassen geestelijke gezondheidszorg en het beleid voor volwassen personen met een handicap.

De richtlijn biedt niet op alle vragen een antwoord. Ook de verdere verfijning vormt voorwerp van dit meerjarig proces. Zo gaat in september een actie-onderzoek van start naar goede praktijken en handvatten in de zorg voor personen met een handicap, met betrekking tot de finaliteiten ter preventie van potentieel gevaar of ter bevordering van ontwikkelingskansen.

We houden u op de hoogte van verdere ontwikkelingen op dit vlak.

We willen u alvast warm maken om **13 december 2022** vrij te houden, wanneer we in samenwerking met het Steunpunt WVG een inspiratiedag organiseren over ‘inzichten over participatie, positief leefklimaat en kinderrechten in de brede residentiële jeugdhulp’.

Heeft u intussen specifieke vragen, dan kunt u contact opnemen met uw administratief aanspreekpunt:

- Voor het VAPH: avf@vaph.be
- Voor Opgroeien: voorzieningenbeleid@opgroeien.be

We nodigen u uit om met de aanbevelingen in de richtlijn al aan de slag te gaan, en op die manier het bewust omgaan met vrijheidsbeperkende maatregelen, in het bijzonder afzondering en fixatie te versterken.

James Van Casteren
Administrateur-generaal